

I

(Beslutninger og resolutioner, henstillinger og udtalelser)

HENSTILLINGER

RÅDET

Rådets henstillinger

Fremme af brugen af og udveksling af bedste praksis vedrørende grænseoverskridende videokonferencer på det retlige område i medlemsstaterne og på EU-plan

(2015/C 250/01)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

SOM MINDER OM

1. strategien for europæisk e-justice 2014-2018, som Rådet (retlige og indre anliggender) vedtog den 6. december 2013 ⁽¹⁾
2. punkt 59 i strategien for europæisk e-justice 2014-2018, hvori det hedder: »om nødvendigt kan uformelle grupper i medlemsstaterne, som deltager i specifikke projekter, mødes for at gøre fremskridt på disse arbejdsområder (...)«
3. den flerårige handlingsplan for europæisk e-justice 2014-2018, som Rådet (retlige og indre anliggender) vedtog den 6. juni 2014 ⁽²⁾
4. retningslinjerne for gennemførelsen af den flerårige handlingsplan for europæisk e-justice 2014-2018, som Rådet (retlige og indre anliggender) godkendte den 4. december 2014 ⁽³⁾, og som indeholdt de konkrete skridt til opfølgning af handlingsplanen i Gruppen vedrørende E-lovgivning (e-justice), bl.a. nedsættelse af den uformelle arbejdsgruppe vedrørende grænseoverskridende videokonferencer
5. resultaterne fra den uformelle arbejdsgruppe vedrørende grænseoverskridende videokonferencer som indeholdt i den endelige rapport ⁽⁴⁾ til Gruppen vedrørende E-lovgivning (e-justice),

ANERKENDER FØLGENDE:

6. Videokonferencer er et nyttigt redskab, der har et stort potentiale, ikke kun på nationalt plan, men især også i grænseoverskridende situationer mellem flere medlemsstater og endog med tredjelande. I grænseoverskridende sager er en god kommunikation mellem medlemsstaternes retlige myndigheder afgørende. Denne kommunikation kan forenkles og fremmes med videokonferencer. Fordelene ved videokonferencer er anerkendt i EU-retten, der tilskynder til brugen heraf bl.a. i grænseoverskridende bevisoptagelse på det civil- og handelsretlige område ⁽⁵⁾ og i den europæiske småkravsprocedure ⁽⁶⁾ eller regulerede procedurer for brugen i straffesager ⁽⁷⁾

⁽¹⁾ EUT C 376 af 21.12.2013, s. 7.

⁽²⁾ EUT C 182 af 14.6.2014, s. 2.

⁽³⁾ 15771/14.

⁽⁴⁾ 8364/15 + ADD.

⁽⁵⁾ Rådets forordning (EF) nr. 1206/2001 af 28. maj 2001 om samarbejde mellem medlemsstaternes retter om bevisoptagelse på det civil- og handelsretlige område (EFT L 174 af 27.6.2001, s. 1).

⁽⁶⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 861/2007 af 11. juli 2007 om indførelse af en europæisk småkravsprocedure (EUT L 199 af 31.7.2007, s. 1).

⁽⁷⁾ Konventionen af 29. maj 2000 om gensidig retshjælp i straffesager mellem Den Europæiske Unions medlemsstater.

7. Videokonferenceteknologi kan anvendes i alle typer retssager (både straffesager og civil- og handelssager) og giver domstole og anklagere større fleksibilitet med hensyn til at høre vidneudsagn fra ofre og vidner, indhente ekspertudtalelser og afhøre mistænkte og tiltalte. Videokonferencer kan være med til at reducere stress hos sårbare vidner, f.eks. børn. Ofre, vidner eller eksperter fra andre medlemsstater, der skal høres, undgår også at skulle rejse. De gør det også muligt straks og effektivt at sikre f.eks. retten til tolkning, retten til oplysninger eller adgang til en advokat, når den mistænkte anholdes på et fjernt sted (f.eks. på åbent hav). Brugen af denne teknologi reducerer også de nationale myndigheders udgifter til afhøringer. Der kan opnås betydelige fordele med hensyn til udgifter og sikkerhed, når varetægtsfængslede ikke skal transporteres
8. Som led i europæisk e-justice har EU-medlemsstaterne allerede indledt et samarbejde om at fremme brugen af videokonferencer og udveksle erfaringer og bedste praksis. Dette arbejde foregår bl.a. i Gruppen vedrørende E-lovgivning (e-justice) på EU-plan
9. Det arbejde, der hidtil er gennemført vedrørende videokonferencer på nationalt plan og EU-plan under den første handlingsplan for 2009-2013 vedrørende europæisk e-justice, har allerede givet betydelige resultater. E-justiceportalen giver oplysninger om brugen af videokonferencefaciliteter i retssager i grænseoverskridende situationer på alle EU-sprog og indeholder også en håndbog og relevante kontaktoplysninger for de fleste medlemsstater
10. Denne anden flerårige handlingsplan for europæisk e-justice 2014-2018 skal bygge videre på det arbejde, der allerede er gennemført, og fortsætte denne positive udvikling på nationalt og europæisk plan. Arbejdet skal også ses som led i en bredere udvikling hen imod en modernisering af retsområdet i EU, der tager hensyn til den gældende retlige ramme på dette særlige område og behovet for at respektere den proceduremæssige beskyttelse, der gælder i medlemsstaterne og på EU-plan,

UNDERSTREGER FØLGENDE:

11. Som anført i den flerårige handlingsplan for europæisk e-justice 2014-2018 bør sagsanlæg og indledning af udenretslige procedurer i grænseoverskridende situationer lettes gennem adgangen til elektronisk kommunikation mellem retter og sagsparter samt vidner, ofre, eksperter og andre deltagere
12. Desuden bør brug af video- og telekonferencer eller andre relevante fjernkommunikationsmidler til mundtlige retsmøder, når det er relevant, også udvides for at fjerne behovet for at rejse til retten for at deltage i retssager, navnlig i grænseoverskridende sager, og dermed, gennem lavere udgifter og mindre besvær, bidrage til en effektiv adgang til retlig prøvelse
13. Som anført i den flerårige handlingsplan for europæisk e-justice 2014-2018 bør det kommende arbejde på dette område udvides for yderligere at lette tilrettelæggelse og afholdelse af grænseoverskridende videokonferencer i alle medlemsstaterne ved at fremme brugen af IT-redskaber, der skal hjælpe med til at understøtte og tilrettelægge videokonferencer, og ved at forbedre interoperabiliteten med henblik på videokonferencer. Dette arbejde bør også omfatte udformning af en fælles formular til anmodning om/bekræftelse af en grænseoverskridende videokonference. Det bør også overvejes at etablere et net for udveksling af erfaringer og bedste praksis vedrørende videokonferencer, herunder undervisning. Praktiserende jurister såsom dommere, offentlige anklagere, advokater, forligsmænd og retstolke bør også deltage i dette arbejde,

UDTRYKKER TILFREDSHED MED

14. arbejdet i ekspertgruppen vedrørende grænseoverskridende videokonferencer med henblik på at gøre e-justicesystemerne mere velfungerende i medlemsstaterne og på europæisk plan. Ekspertgruppen blev nedsat i januar 2014 med Østrig som formand for at fremme den praktiske brug af grænseoverskridende videokonferencer og udveksle bedste praksis og ekspertise vedrørende organisatoriske, tekniske og juridiske aspekter
15. den endelige rapport fra ekspertgruppen, der blev fremlagt i marts 2015, med specifikke henstillinger vedrørende det kommende arbejde på dette område,

NOTERER SIG FØLGENDE:

a) **ekspertgruppen**

16. I den endelige rapport har ekspertgruppen identificeret en række tekniske, organisatoriske og juridiske hindringer for medlemsstaternes brug af videokonferencefaciliteter i grænseoverskridende situationer. Resultaterne viser, at der ganske vist er gældende retlige krav, der skal overholdes, men at de fleste problemer, der umiddelbart opstår i grænseoverskridende situationer, er af mere organisatorisk og teknisk art. Det er disse problemer, der først og fremmest bør tackles på kort eller mellemlang sigt

b) **e-justiceportalen**

17. Desuden bør de oplysninger, der allerede findes på e-justiceportalen, ajourføres og suppleres. Fremtidsplanerne kunne bl.a. omfatte tilføjelse af links til EU-lovgivning og medlemsstaternes lovgivning om brugen af videokonferencer, konsoliderede oplysninger om alle domstole med videokonferencefaciliteter i medlemsstaterne, redskaber til den praktiske tilrettelæggelse af videokonferencer (elektroniske formularer og eventuelt på længere sigt et reservationssystem), links til nationale instrukser eller håndbøger, hvis sådanne findes, et afsnit med eksempler på videokonferencer i grænseoverskridende sager og på bedste praksis, oplysninger om uddannelses- og onlineuddannelsesmoduler samt et link til de sammenkoblede tolkedatabaser, der findes

c) **synergier med andre projekter**

18. Potentielle synergier med andre projekter såsom e-CODEX, AVIDICUS-projekterne (tolkning under videokonferencer) og Det Europæiske Netværk for Uddannelse af Dommere og Anklagere bør også tages i betragtning. Foruden de oplysninger, der allerede findes på e-justiceportalen, bør nyttigt materiale fra andre kilder, bl.a. medlemsstaterne og Eurojust, også så vidt muligt anvendes

d) **juridiske aspekter**

19. Videokonferencer har vundet juridisk anerkendelse gennem internationale konventioner og flere EU-retsakter såsom forordningen om bevisoptagelse på det civil- og handelsretlige område, forordningen om indførelse af en europæisk småkravsprocedure og senest direktivet om den europæiske efterforskningskendelse i straffesager
20. Det bør sikres, at videokonferencer sikrer bedre beskyttelse af mistænkte, ofre, vidner og sårbare personer og ikke skader retten til et forsvar; der skal gøres en særlig indsats for at sikre, at principperne om umiddelbarhed, ligestilling af parterne og kontradiktorisk procedure overholdes. Dette indebærer, at der anvendes tidssvarende udstyr for at opnå en tilstrækkelig billed- og lyd kvalitet og en sikkerhed, der står i forhold til sagens følsomhed
21. Det skal derfor vurderes, hvordan udviklingen i lovgivningen, navnlig den europæiske efterforskningskendelse, der fastsætter en detaljeret procedure for brug af videokonferencer i straffesager, indvirker på de procedureregler og den proceduremæssige beskyttelse, der gælder i de anmodende og udførende medlemsstater. Andre juridiske spørgsmål vedrørende videokonferencer omfatter også identificering af de kompetente myndigheder,

OPFORDRER MEDLEMSSTATERNE TIL

22. at overveje at gennemføre følgende foranstaltninger på nationalt plan med henblik på at forbedre interoperabiliteten mellem medlemsstaterne:

a) **organisatoriske aspekter**

- a) indføre et eller flere nationale kontaktpunkter for videokonferencer i hver medlemsstat, hvor det er relevant. Forbedre og ajourføre oplysningerne på e-justiceportalen (via den europæiske domstolsdatabase) i overensstemmelse hermed — om nødvendigt i tæt samarbejde med Kommissionen — med hensyn til nationale videokonferencefaciliteter og -kontaktpunkter og relevante kompetente domstole. Forbedre kontaktpunkternes organisation på nationalt plan og domstolsplan
- b) i givet fald for de enkelte videokonferencer nå til enighed om et fælles sprog og angive relevante oversættelses- og tolketjenester og oplyse, hvilken tidszone der vil blive anvendt til at fastslå, hvornår videokonferencen begynder. Hvis der er brug for tolkning under en videokonference, bør medlemsstaterne være bekendt med og så vidt muligt følge de råd, som er kommet ud af AVIDICUS-projekterne

- c) med forbehold af retsvæsenets uafhængighed og forskelle i opbygningen af retssystemerne i Unionen tilbyde effektiv uddannelse for potentielle brugere, bl.a. dommere og anklagere, for at gøre dem mere fortrolige med og bedre i stand til at gennemføre en grænseoverskridende videokonference

b) **tekniske aspekter**

- d) indføre effektive mekanismer, bl.a. en bedre formular til effektiv udveksling af variable og/eller fortrolige videokonferenceparametre sammen med offentlige og statiske oplysninger om videokonferencefaciliteter for hver medlemsstat, der offentliggøres på den europæiske e-justiceportal
- e) udarbejde praktiske retningslinjer for brugere og teknisk planlægnings- og støttepersonale vedrørende de anbefalede tekniske standarder
- f) forbedre interoperabiliteten mellem medlemsstaterne ved at gennemføre systematiske praktiske tests mellem medlemsstatspar for at dokumentere arbejdsparametre. Disse kan så genbruges til at etablere mere pålidelige videokonferencer mellem medlemsstaterne med en tilstrækkelig lyd- og billedkvalitet
- g) som et minimum implementere følgende tekniske standarder for at forbedre videokonferencernes kvalitet:
- anvende et hardwarebaseret videokonferencesystem (H.323/videokonference-SIP)
 - anvende IP-baserede videokonferencer
 - anvende en infrastruktur, der kan åbne firewallporte
 - anvende krypterede meddelelser (AES-128)
 - modtage præsentationen som duovideo (H.239) ⁽¹⁾

c) **juridiske aspekter**

- h) vurdere, hvordan vedtagne EU-instrumenter som f.eks. den europæiske efterforskningskendelse indvirker på de nuværende procedureregler,

OPFORDRER GRUPPEN VEDRØRENDE E-LOVGIVNING (E-JUSTICE) TIL

23. at begynde at undersøge praktiske muligheder og løsninger med henblik på en koordineret tilgang til et samarbejde om videokonferencer med tredjelande foruden de bilaterale kontakter, som medlemsstaterne allerede har på dette område
24. at fortsætte det arbejde, som ekspertgruppen vedrørende grænseoverskridende videokonferencer har gjort, ved at oprette et samarbejdsnetværk mellem medlemsstaterne i Gruppen vedrørende E-lovgivning (e-justice) for at udveksle erfaringer og bedste praksis vedrørende videokonferencer, herunder uddannelse, på grundlag af et forslag, som ekspertgruppen skal forelægge. Dette netværk bør
- a) overveje, hvordan man kan forbedre brugen af videokonferencefaciliteter på europæisk plan ved at skabe sikre »virtuelle mødelokaler til videokonferencer«, hvor de deltagende medlemsstater kan koble sig på
 - b) udarbejde en klar beskrivelse (»protokol«) af forberedelsen og gennemførelsen af grænseoverskridende videokonferencer trin for trin, der passer til de typiske tilfælde af brug i retsvæsenet og indeholder alle nødvendige organisatoriske, tekniske og juridiske elementer
 - c) give brugerne vejledning med hensyn til typiske situationer i retsvæsenet, der kunne have størst gavn af øget og bedre brug af grænseoverskridende videokonferencer
 - d) forbedre den elektroniske fremsendelse af formularer til anmodning om grænseoverskridende gensidig retshjælp ved at kombinere dynamiske formularfunktioner fra den europæiske e-justiceportal med e-CODEX, f.eks. formularer til »direkte bevisoptagelse« og »(indirekte) bevisoptagelse«

⁽¹⁾ NB: Det er muligvis nødvendigt at anvende ISDN som backupløsning, hvis en videokonferencepartner endnu ikke supporterer IP.

- e) udforme redskaber, der kan hjælpe de retlige myndighederne til at identificere den retsakt, der finder anvendelse på en bestemt videokonference
- f) udforme redskaber, der kan hjælpe de retlige myndigheder til at identificere den myndighed, der er kompetent for gennemførelsen af en bestemt videokonference
- g) identificere de ordninger, der skal indføres for at sikre den proceduremæssige beskyttelse i udøvelsen af retten til et forsvar, og
- h) sikre bæredygtighed i arbejdet ved
 - at overvåge gennemførelsen af tiltag og projekter med henblik på forbedringer
 - at overvåge ny videokonferenceteknologi
 - at foreslå nye tiltag og projekter med henblik på forbedringer,

OPFORDRER EUROPA-KOMMISSIONEN TIL

- 25. at offentliggøre den endelige rapport fra ekspertgruppen vedrørende grænseoverskridende videokonferencer på e-justiceportalen med henblik på videre formidling til retlige aktører og andre interesserede parter,
 - 26. at yde økonomisk støtte til gennemførelsen på nationalt plan af de foranstaltninger, der er omhandlet i punkt 22, og som har til formål at sikre den grænseoverskridende interoperabilitet af videokonferencefaciliteter, for så vidt som dette giver en europæisk merværdi i tråd med de gældende finansieringsinstrumenter.
-